

Izbaja trikrat na teden, in sicer v torek, sredo in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto . . . 15 K

Posamične številke stanejo 10 vin. V Gorici se prodaja „Soča“ v vseh tobakarnah.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu, „Kazipol po Goriškem in Gradiščanskem“ in dvakrat v letu „Vozni red železnic, parnikov in poštinih zvez“. Na naročila brez doposlane naročilne se ne oziramo.

SOČA

„Vse za narod, svobodo in napredek!“ Dr. K. Lavrič.

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v l. nadstr. na desno.

Upravništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v l. nadstr. na levo v tiskarni. Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Oglašal in poslanice se računajo po Petit-vrstah, če tiskano 1-krat 16 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12 vin. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. Reklame in spisi v uredniškem delu 30 vin. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

[[Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

„Gor. Tiskarna“ A. Gabrščič (odgov. J. Fabčič) tiska in zal.

Naš deželni zbor.

Kaj bo z našim deželnim zborom? Ali bo razpuščen, ali boste razpisani potrebni dopolnilni volitvi, ali bo celo sklican kar tako brez razpisa teh volitev v nekak zadnji poskus, ali naj sledi razpust ali naj ostane pri starem ter se popolnite prazni mesti; kakor pač bi se pokazalo razpoloženje „delovne večine“?

Ljudstvo želi delovanja deželnega zbora, uspešnega, dobrega. Če kje je ravno v naši deželi, tako nujno potrebno delovanje deželnega zbora. Tako poredkoma zboruje in še kedar zboruje, so tukaj vselej zapletljivi, da ni prave koristi za ljudstvo od deželnega zbora. In če bo zdaj sklican, kaj bo? Ali bo na slovenski strani prava moč zastopanja slovenskih koristi? Tako moč vidimo samo v skupnem delu na slovenski strani, pa naj sedi na poslaniških stolicah Peter ali Pavel! Vsak razseden človek v deželi reče, da v deželnem zboru se da kaj uspešnega za Slovence storiti le v skupnem nastopanju na slovenski strani. In necessarius mora stati na višku unitas. Strankarske drobtinice ne veljajo nič. Duobus certantibus tertius gaudet. In ta tertius je — Italijan, ki odnaša z deželne mize velike kose: vsejedno, četudi se na oni strani preveč lepo ne gledajo med seboj. V večini so in vsi znajo lepo skrbeti za svojo Furlanijo in svoje reči. Da, prav zato, ker se tam gledajo večjeje pomena na slovenski strani — skupnost.

Ali že nekaj let vidimo čudno zvezo in čudne pojave. Tisti, ki si je lastil pridevek „ljubljenec naroda“, je zanesel v zbornico vse svoje osebo in strankarsko sovraštvo. To divja tam in se razkazuje v sramoti in velikansko škodo goriških Slovencev.

Dasle se je znašal nad poslanci iz veleposestva, potem nad poslancem trgov. Krepko je bil prijet za roko in pred jeznim obrazom njega so se zaloputnili

vrata deželnega zbora. Pa mirovati in parlamentarno se obnašati, tega še noče, kakor znamenja kažejo.

Sedaj ima na piki dr. Gregorina. „Gorica“ se zaletava v poslance Gregorina dan na dan. Konec novembra pa je pisala: da če bo sklican deželni zbor, bo moral dr. Gregorin dati račun večim deželnemu zboru za svoj nastop proti Babiču; treba mu bo vzeti v roke deželne račune in proračune ter dokazati, da „Fakanape“ S. L. S. ne znajo šteti do pet. . . . No, kako zveni to? Sicer pravijo včasih, da je poslanec, tudi če ni verificiran. (Saj pa niso verificirani ne dr. Gregorin ne poslanci slovenskega veleposestva in na italijanski strani ne poslanci ljudske stranke. „Vogelfrei“ so, kar hočejo, delajo z njimi; in če zaveznike piči maha kakega lepega dne — fec, pa jih vržejo ven!) Dr. Gregorinu žugajo s pestjo in kdo ve, če ne zdelajo klerikalci po deželnem zboru samo v to svrhu, da bi tam uprizorili novo lopovščino? Izkušnje jih niso nič izučile. — Kaj pa je njim mar, ako bi bila nova volitev na Krasu? Saj živijo samo od mešanja. . . .

Pa če bi se to tudi ne zgodilo, je gotovo, da bi deželni zbor deloval po vzoru iz zime 1909/10. Tisto zborovanje pa ni bilo za nič. Deželnega zbora s prisiljenimi resolucijami, s sklepi brez vsake vrednosti, polni peska za volilec, in s tistim neumnim pa tako značilnim razdeljevanjem podpor, katerih ne bo treba izplačati, takega deželnega zbora vlada ne mara. Vrhu tega je vsak tenotek razpoložen za kako politično lopovščino navzlic obsodbam, katerih je bil ta slavni zbor deležen že v obilni meri od strani javnosti.

Kaj torej kaže? Kaže, da hoče večina ljudi svojo pot, ne oziraje se čisto nič na manjšino; da, to manjšino hočejo na drobno sekati, nagajati, smešiti, škodovati jej, splah ineti je za noreca. Kaj njim mar parlamentarizem? Kaj njim za dostojnost? Tak deželni zbor pa ni deželni zbor! Zato pa nimamo pričakovati rednega deželnega zborovanja, dokler bo čepela nad deželnim zborom Pajer-Gregorčičeva zveza. Vlada se je kesala, ker je lani samo

zaključila deželni zbor in ga ni razpuščila. Saj je ostalo pri tem kot lani. Torej? — Nové volitve utegnejo prinesiti novo življenje v zbornico ter krepko spodbesejo stoliček Pajer-Gregorčičevi zvezi, morda se utrnejo glavne zvezde. . . . Slabo pozna položaj v deželi, kdor sodi, da bi nove volitve ne mogle dati odločilnih sprememb.

Državni dolgovi.

Za 1500 — reči tisoč petsto milijonov so narasli dolgovi naše države v času osmih let. Samo obresti tega ogromnega državnega dolga, ki znaša v celoti majhno svoto treh milijard, znašajo na leto okroglo 500 — reči petsto milijonov. Ako presojamo te velikanske svote, skoraj da ne bi vedeli vzrokov, če bi ne prebirali naših klerikalnih časopisov, ki so seveda v vsaki stvari najboljši informirani in ki zvedo vse! Ako bi bil človek hudoben, bi napravil vso krivdo našega ogromnega državnega dolga preljubi duhovščini na hrbet, ki se vsako drugo leto poteguje za zvišanje kongruje in jo tudi doseže, ne, nečemo jo direktno obdolžiti, saj smo naprednjaki počestni ljudje, še prepošteni, trdimo pa, da je avstrijska duhovščina direktno kriva, da ima naša država toliko dolga in da ljudje v naši deželi napol umirajo od lakote kakor v Indiji.

Finančni minister je govoril v parlamentu in pokazal avstrijsko finančno stanje v vsej nagoti. Gorenje številke govore. In kje iščejo naši klerikalni časopisi raztrgane ohleke vsej tej mizeriji? „Slovenec“ piše, da je vzrok vsem tem dolgovom neplodnosno delo parlamenta in večje kulturne potrebe avstrijskih narodov! „Primoženec“ pa nadkriljuje „Slovenca“, ker pravi, da je vzrok velikanskih milijardskih dolgov cele avstrijske države iskati v lahkomišelnosti Slovencev in še posebej naših fantov na Goriškem, ki nimajo drugega dela, kakor prirejati ples v adventu.

Povemo gospodom okoli obeh časopisov, da je nesramno hinavska in grda, umazano zahrbtna njih politika. Avstrijskih državnih dolgov je jedino kriva klerikalna politika višjih in nižjih krogov. Na zahtevo višjih krogov se je investiralo zadnja leta milijone in milijone kron, prisluzenih v potu svojega obraza od delavca do trgovca in uradnika, v nepotrebne investicije, v predpriprave za vojno proti svobodomiselnim Italiji, Italiji, ki je papežu pokazala, da njegovo kraljestvo ni od tega sveta.

Klerikalni hinavci niti z besedico ne omenjajo o velikanskih svotah, ki jih požre vojaški moloh, ne, svobodomislina vzgoja ljudi, ki se prenobel oblačijo, ta žre milijarde.

Pod plaščem svobodomiselnih navidezni grehov bi radi vdrli v Italijo in zopet posadili na stol »nezmotljivega« starca ter poteptali v blato zgodovino, ki si ne pusti ukazovati. Ne zgodovina si ne pusti ukazovati in tudi avstrijskih klerikalnih elementov ne bo vbogala in da ne bo nepotrebne preplivanja krvi radi par zagriženih jezuitov in jezuitsko vzgojenih ljudi, kličemo in se pridružujemo protestom drugih: **Ne oborožujte se!** Zmanjšajte vojaške postavke in ljudje si bodo lahko privoščili zopet meso! — To v odgovor klerikalnim hinavcem!

„Gorici“ in „Primorskemu Listu“.

III.

Tiskovna pravda Berbučeva bi bila nemogoča v vsaki drugi deželi. Glavna »žalitev«, ki so jo na vso silo iskali v »Socinem« članku (— t. j. da je prof. B. sebi na škodo ponaredil volilne spise —) je naravnost nesmisel. Urednik je v tem smislu tudi izpovedal v predhodni preiskavi.

Maksim Gorki.

FOMA GORDJEJEV.

Roman.

(Dalej.)

„Tako! . . . To nič ne de, to vse ni nič slabega. Le preveč odkritosrčen si, pripravljen, povedati vsakemu popu vse grehe . . . Premisli si to . . . brat, to ni vedno potrebno . . . včasih pomolčiš . . . in ljudem vstrežeš in greha ne storiš. M-d-a. Človeški jezik je redkokodaj tizen. A tu sva že, doma . . . Čilej, oče ne ve, da prideš, . . . kdo vé, če je doma?“

Bil je doma: skozi odprta okna sob, ki so ležala ob cesti, se je slišal njegov glasni, malo hripavi smeh. Drdranje voza, ki se je bližal hiši, je zvalil Ignata, da je pogledal skozi okno in zagledavši sina, je veselo vzkliknil:

„Ah! Tu si torej!“

Čez minuto je stiskal Foma z eno roko na prsi, z dlanjo druge pa mu je nagnil glavo nazaj in gledaje mu s sijajočimi očmi v obraz, je radostno zaklical:

„Zagorel si; krepak si postal . . . fant, da je veselje! Milostna, kako vam ugaja moj sin?“

„Prav dobro . . .“ je zadonel prijazen, srebrni glas.

Foma je pogledal preko očetove rame in je videl v sprednjem kotu sobe majhno ženo, ki je sedela za mizo, podpiraje si glavo. Na njenem bledem obrazu so se ostro risale temne oči, fine obrvi in polne, rudeče ustnice. Za njenim stolom je stal velik filodendron in njegovji veliki zobčasti listi so ji viseli nad zlatolaso glavico.

„Dobrega zdravja vam želim, Sofja Pavlovna, je milo pozdravil Majakin, približuje se ji z iztegnjeno roko.

„Ali še vedno pobirate kontribucije pri nas revežih?“

Foma se ji je molče poklonil, ne da bi slišal niti to, kar je odgovorila Majakinu, niti to, kar mu je rekel oče. Dama mu je pogledala naravnost v obraz ter se mu smehljala prijazno in jasno. Njena otroška postava, oblečena v temno obleko, se je skoro zlivala z malinovordečo prevleko stola, tako so se svetili njeni valoviti, zlati lasje in blede obraz, kakor na temnem ozadju. Ko je sedela tam v kotu, pod zelenimi listi, je bila podobna cvetu in svetilnici na sliki obnem.

„Glej, Sofja Pavlovna, kako se je zagledal v tebe . . . pravi orel, kaj ne?“ je govoril Ignat.

Njene oči so se zožile, njena lica je pokrila slabotna rudečica in zasmejala se je — kakor bi zazvenel srebrni zvonček. In takoj je vstala z besedami:

„Nočem vas motiti, — do svidenja!“

Ko je šla brezglasno mimo Fome, je zavel vanj njen parfum in videl je, da so njene oči temnomodre in obrvi skoro črne.

„Zdaj je ščuka odplaval“, je rekel Majakin, gledaje zlobno za njo.

„No, povej nam, kako si potoval? Ali si potrošil mnogo denarja?“ je zadonel Ignatov bas, ko je potisnil sina k stolu, na katerem je pravkar sedela Medinskaja. Foma ga je pogledal po strani in sedel na drugega.

„Ni-li to lepa ženiščica?“ je dejal Majakin, smehljaje se in opazuje Fomo s svojimi zvinitimi, majhnimi očmi. „Če pred njo odpreš usta . . . ti požre ves drob . . .“

Foma se je zaradi česarkoli zdrznil in začel, ne odgo-

vorivši Majakinu, pripovedovati očetu v poslovnem tonu o potovanju. A Ignat mu je segel v besedo:

„Počakaj, da naročim konjaka . . .“

„Ti pa vedno piješ, kakor se sliši . . .“ je nevoljno rekel Foma.

Ignat ga je pogledal začudeno in radovedno ter vprašal:

„Ali se sme tako govoriti z očetom, a?“

Foma je v zadregi povsobil glavo.

„No, da!“ je rekel Ignat dobrodušno in zaklical, naj prineso konjaka . . . Majakin je pogledal oba Gordjejeva s polzaprtimi očmi, vzdihnil in odšel, ko jih je bil še povabil, naj prideta na večer k njemu, da bodo na vrtu pili čaj.

„Kje pa je teta Aniša?“ je vprašal Foma, ki se ni počutil nič kaj dobro, ko je ostal sam z očetom:

„Peljala se je v samostan. No, pripoveduj mi, jaz pa bom pil.“

V par minutah je povedal Foma očetu vse, kar se je zadevalo kupčije in zaključil svojo povest s tem, da je odkrito priznal.

„Denarja sem zase . . . mnogo porabil . . .“

„Koliko?“

„Šeststo rubljev! . . .“

„V poldrugem mescu! Ni premalo . . . Vidim, da si mi predrag poslovodja. Kam pa si dal denar?“

„Podaril sem tristo pudov žita.“

„Komu? Kako?“

Foma je pripovedoval.

„Mm . . . to ne škodi!“ ga je pohvalil oče. To se pravi, da ljudje vedo, kedo smo. To je jasna stvar . . . za čast očetu in tvrde . . . Tudi izgube ni pri tem . . . zakaj to

Pasus o moralnih vzročiteljih pa tudi ni nikaka žalitev, zlasti ne v našem slučaju, ko je očitno, da je čepal »Corriere« gradivo za napade proti g. Gasserju iz »Gorice«, iz poslanice in interpelacije prof. B. in dr. Gregorčiča! Pa bodi že kakorkoli, politiki radi takih ničari ne bo iskal zaslovesenja po dolgem ovirku pred porotniki.

V nobeni drugi deželi bi torej ne došlo do tiskovne pravde, — ali živimo v deželi neverjetnosti. Zato pa smo se raje poravnali, priobčili »Preklic« in plačali troške, — da bi se ognili še večji smoli, a klerikalni glasili sta nelojalno triumfovali, mesto da bi vse to afero lepo pustili zapati!

Evo razloge, zakaj smo se raje poravnali nego da smo se spustili še v večjo nevarnost.

Pravda proti »Soči« je bila le epigon Gasserjeve pravde proti »Corrieru«. — Zdaj pa čujte! Gosp. Gasser je prošil za delegacijo in takoj so mu ugodili in delegovali poroto v Celovcu. — Naravno bi bilo, da bi se vršila tudi obravnava proti »Soči« zunaj naše dežele, če treba zopet v Celovcu, pred porotniki, ki niso neposredno v vrtincu našega političkega boja. Jaz sem imel pač vse važnejših razlogov nego g. Gasser. »Corriere« je bojeval strupen boj proti meni posebno od znane kolesarske slavnosti l. 1908. Saj je povedel proti meni številko za številko boj na nož in cele članke je tiskal kar z debelimi črkami, v katerih je izlival strup in sovraštvo. Vmes so došle še homatije v deželnem zboru, nove volitve, in krona vsemu — razveljavljenje mojega mandata, kar je dalo povod nenadnemu zaključanju deželnega zbora. Sovraštvo je priklopelo do vrhunca! — Svójo prošnjo za delegacijo druge porote sem podprl z nešteti prilogami »Gorice« in »Corriera«, — a čujte! — moja prošnja je bila zavrnjena. V dobrih 8 dneh je došla iz Gorice preko Trsta na Dunaj in tam so jo takoj rešili!! Ne bom pisal nikakega komentarja! Vem natančno, kako se je vse godilo, — morda pride še prilika, da bom mogel svobodneje govoriti o takih pojava.

Kar je bilo Gasserju takoj dovoljeno, meni ni bilo, — jaz bi moral iti pred porotnike, do katerih opravičeno nimam zupanja! Poznam to pot pravice. Pred 20 leti sem bil dvakrat obsojen pred laško poroto! — To je bilo dovoljno znamenje, česa lahko pričakujem! Pa je še drugih!

Ko sem jaz pred par leti tožil »Prim. List«, je dala predhodna preiskava ta-le vspeh. Urednik Kremžar se je skrjal za odgovornega urednika Bajta, ta pa se je odrezal po priliki tako: Jaz moram doma pridno šivati in v cerkvi orgljati, da preživim rodbino. Z uredništvom se jaz ne pe-

dam, že tri mesece nisem bil tam, jaz ne vem za nič! — Tak rezultat mi je sporočil preiskovalni sodnik Musina in me pozval, naj podam obtožnico. Proti komu? Umevno je, da me ni mogel zadovoljiti tak rezultat predhodne preiskave, zato sem podal predlog, naj se preiskava dopolni tako in tako, da se dožene, kdo je prav za prav urednik »P. L.«, ako izjavlja odgovorni urednik Bajt da mora on doma šivati in orgljati... Še posebe sem predlagal, kako naj bi se dognala udeležba Kremžarja. — Kaj se je zgodilo?!

Ko je minulo 14 dnij od odloka preiskovalnega sodnika, sem dobil sklep, da je kazensko postopanje proti »P. L.« ustavljeno, ker nisem podal obtožnice. Mojemu predlogu za dopolnitev predhodne preiskave se pa ne more ugoditi, ker... obnovitev ni dopustna. Le v slučajih, ko državni pravdnik predlaga dopolnitev, se mu mora ugoditi, zasebnemu tožniku pa ne!

Samo mimo gredé še omenjam, da ni nobena oblast preiskovala, kdo je uredoval »P. L.« tiste mesece, ko je moral urednik Bajt doma šivati in orgljati!

Isti preiskovalni sodnik je naznanil l. okt. 1910. prof. Berbuču sklep uvodne preiskave, a on ni podal obtožnice, marveč 18. okt. nov predlog za dopolnitev preiskave. — in njemu je bila dovoljena! Tu ni bilo zastaranja, pri meni pa je bilo!!

Pred par leti sem hotel tudi jaz tožiti dr. Antona Gregorčiča in sicer popolnoma opravičeno. Povod težbi je dala okoliščina, KI SE JE VRŠILA PRED 20 LETI NA ŠTIRI OČI MED NJIM IN MENOJ. Ako je torej njegovo glasilo na podlagi najinega sestanka v mojem stanovanju nečuvveno žalilo moje osebo poštenje, sem bil pač opravičen, tožiti pred vsem njega in ne slamnata urednika, oba bivša stavca v moji tiskarni. Ali moja obtožnica proti dr. Gregorčiču je bila zavrnjena, češ, da vspeh preiskave ni dokazal njegove soudeležbe itd.

V Berbučevi pravdi proti »Soči« pa je bila obtožnica dopuščena v prvi vrsti proti meni, dasi je bilo dokazano, da sem jaz odšel po obravnavi iz Celovca na Dunaj in sem se vrnil šele potem, ko je »Soča« že objavila inkriminovani članek. Strojni stavec, ki je stavljajl oni članek, je izpovedal, da dobro pozna pisavo onega pisca, ker jo ima često pred seboj, a da to nikakor ni bila moja pisava. — In vendar je bila obtožnica dopuščena proti meni! Upor ni nič pomagal! Ako sem nedolžen — naj razsodijo porotniki, torej tisti možje, katerim jaz v naših razmerah ne morem zaupati. — Klerikalci so hoteli imeti pač mene pred porotniki! In dober poznavalec naših razmer mi je dejal tako: Kriv ali nekriv, podajša se v nevarnost, da te porotniki obsodijo! In sodni dvor prereče: Gabršček je bil pred 20 leti že dvakrat obsojen na globo — dajmo mu zdaj

za spremembo zapor. Ker je žalil znamenito osebo v deželi, dajmo mu vsaj 2 meseca, da bo pomnil! Troški bi bili ogromni! To bi bil gaudium za naše klerikalce. Izpolnila bi se jim najsrčnejša želja! V takih odnošajih živimo napredujaki na Goriškem!

A. Gabršček.

Moll-ov Seidlitz-prašek

je za na želodcu trpeče neprekosljivo sredstvo katero ima prednost pred vsimi drugimi dražljivimi čistil. kroglicami in grenčicami.

Cena orig. škatlje K 2—

Fonarejanje se sodnijsko zasleduje.

Mollo-vo Franc. žganje in sol

za ribanje života. — Bolečino olajšujete in okrepčujete staroznano sredstvo proti trganju in prehlajenju vsake vrste. Orig. steklenica K 2— Na prečaj po vseh lekarnah in mirodilnicah. Glavna lekarna A. MOLL, c. in kr. dvoraj založnik, Dunaj, Tuchlauben 9. Zaloga v Gorici v lekarni: A. Girioncoli.

Poslanska zbornica.

V seji 14. t. m.

je razpravljala zbornica o 6 mesečnem proračunskem provizoriju.

Posl. dr. Šusteršič je utemeljeval svoj predlog, da naj zbornica dovoli vladi samo štirimesečen proračunski provizorij, torej do konca aprila 1912.

Rekel je, da je zelo karakteristično, da Avstrija v tako resnih časih pušča v nemar svojo jugozapadno mejo, dočim pa se mobilizira na Hrvaškem cela armada

z edinim namenom, da bi se onemogočilo cesarju zveštim in dinastično mislečim državljanom, da bi oddali po svojem svobodnem prepričanju svoje glasove pri volitvah. Pozivljajl je češke stranke, ki so dolga leta stopale ramo ob ramo s Slovenci v boj za skupne interese, da tudi sedaj in v bodočnosti ravnajo enako.

Posl. dr. Korošec je izjavil, da Slovenci niso načelni nasprotniki italijanske univerze, so pa proti temu, da bi se to vprašanje obravnavalo kot vprašanje, ki ga urgira vnanja sila v naši deželi. Vprašal je, ali je pač sedaj trenutek pripraven za to, da bi se izpolnila ta zahteva Italije prav v istem času, ko tako burno valuje v Italiji sovraštvo.

Vsakogar, kdor govori dandanes o koncentraciji vojaštva v Italiji, psujejo za vojnega hujskača, dočim pa ni vendar nič drugega, kakor da se dovoljno skrbi za varstvo naše države, kajti mi sarni bi trpeli v prvi vrsti, ako bi stvar postala resna.

Za vodne zgradbe na račun države se žrtvujejo milijoni, za tako potrebne in tudi v stratežičnem pogledu tako važne železnice na jugu države pa ni denarja.

Država sploh malo skrbi za južne dežele ter jih zanemarija v prilog severnim.

Nato je posl. Seitz (soc. dem.) utemeljeval minoritetni predlog, da naj se iz državnih sredstev nakaže deželam 20 milijonov kron v svrhu zboljšanja učiteljskih plač, pri čemer pa je treba gotovega zagotovila, da bi se te svote uporabile edino v ta namen, ne pa v kak drugi.

Posl. dr. Waldner je poudarjal, da s predlogom posl. Seitzja še ni nič storjenega za učiteljstvo, kajti edino le čim hitrejša odpravev finančnih predlog v finančnem odseku podaja možnost sanacije deželnih financ in s tem tudi zboljšanja učiteljskih plač.

(Dalje v prilogi.)

Božično darilo.

Kdor hoče razveseliti svojo družino z lepim božičnim darom, naj kupi

Kaiser - šivalni stroj.

ki je najboljši za navadno in umetno šivanje ter za umetno vezanje.

Kaiser-šivalni stroji te tiho in so jako trpežni ter trajajo eno človeško dobo.

Kaiser-šivalne stroje

Lasna mehanična delavnica

IGNAC SAUNIG - GORICA na Kornu št. 12.

Na zahtevo pošljem cenik šivalnih strojev zastoj in franko.

dela dobro ime in to je najboljša reklama za kupčijo ... No, in kaj še?«

»M ... to sem ... tako porabil.«

»Govori naravnost, saj ne vprašam za denar, le vedeti hočem, kako si živel«, je dejal Ignat trdovratno ter meril sina s pozornimi in strogimi pogledi.

»Jedel sem in pil«, se je skušal Foma izogniti, ter povetil glavo pol iz zadrege, pol kljubovalno.

»Pil? Žganje?«

»Tudi žganje ...«

»Ah! Tako ... ali ni prezgodaj?«

»Vprašaj Jefima, če sem se kedaj upijani!«

»Zakaj bi izpraševal Jefima? Ti sam mi povej vse ...«

Piješ torej? To mi ne dopada ...«

»Lahko tudi neham ...«

»Kako pa? Hočeš-li konjaka?«

Foma je pogledal očeta, ter se mu široko nasmehnil. In oče se mu je odzval z dobrodušnim nasmehom.

»Ah, za vraga! Če si le sicer pameten. Kaj hočeš storiti? ... Pijaec se lahko izpametuje, tepec pa nikoli, — mislimo, vsaj na to v svojo tolažbo ... No, ali si veseljačil z dekletji? Le resnico povej! Saj te vendar ne bom tepel!«

»Da, sem ... ena je bila na parobrodu ... vozil sem jo od Permi do Kazani ...«

»No ... Ignat je težko vzdihnil in dejal: »Rano začenjaš takšne stvari ...«

»Dvajset let imam ... a ti sam si pravil, da so včasih ženili petnajsetne mladiče ...« je dejal sin v zadregi.

Da ... ženili so jih. No, dovolj bode govora o tem ... Poskusil si torej ženske ... kaj se da tu storiti? Ženska je potrebna, kakor bolezen ... A meni se ne ugodijo, da bi se hlinil, mene je vlekle k ženskam še prej, nego tebe. A previden moraš biti z njimi.«

Ignat se je zamislil in molčal dolgo časa, sedeč nepremično in nisko sklonivši glavo.

»Glej, Foma,« je začel vnovič strogo in trdo, »kmalu mi je umreti ... Star sem. V prsih mi je tesno, težko diham ... umrl bom. Tedaj bo ves posel na tvojih ramah. No, izprva ti bode pomagal kum; poslušaj ga! Začel nisi slabo, vse si opravil, kakor treba, krepko si držal vajeti v rokah in, dasiravno si potratil mnogo denarja, vendar nisi prišel ob pamet. Bog daj, da bi bilo tako in v bodoče! Vedi, da je kupčija živahna, močna žival, da jo je treba voditi in krotiti z razumom, če ne premaga človeka. Glej, da bodeš nad kupčijo; tako si uredi vse, da ti bode ležalo pregledno pri nogah, in da zagledaš vsak mali žebelček ...«

Foma je gledal široke očetove prsi, poslušal njegov nizki glas in mislil sam pri sebi:

»No, tako kmalu še ne umreš!«

Ta misel mu je bila prijetna in je vzbujala v njem dobro, toplo čustvo za očeta.

»Drži se kuma ... on ima toliko uma v glavi, da bi ga bilo za vse mesto dovolj; le poguma mu manjka, sicer bi bil že visoko ... Torej, kakor sem rekel; kmalu umrem. Pravzaprav bi se moral pripravljati na smrt, izpovedati se in skrbeti za to, da bodo ljudje o meni dobro govorili ...«

»Saj bodo!« je s prepričanjem rekel Foma.

»Ko bi le imeli za kaj ...«

»A prenočišče? ...«

Ignat je pogledal sina, ter se zasmejal.

»Torej je Jakob že našel čas, da ti je povedal!«

»Skopuh, stari! ... Gotovo je zmerjal čez-me?«

»Res, da je malo ...« se je nasmehnil Foma.

»Saj vem, da je! Ali ga ne poznam?«

»Tako je govoril o stvari, kakor bi bil denar njegov.«

Ignat se je naslonil nazaj in se smejal še bolj.

»Oh, stari vran! Prav imaš ... Njemu je vseeno, če je denar njegov ali moj; zato se tako tresce. On že ve, zakaj, gologlavec. No, kaj misliš, zakaj?«

Foma je pomislil in rekel:

»Ne vem.«

»Ah, ti si neumen ... On hoče denar združiti.«

»Kako to?«

»No, ugani!«

Foma je pogledal očeta in — ugani! Njegov obraz se je zamračil, vstal je s stola in rekel odločno:

»Ne, nočem ... ne oženim se z njo!«

»Ah! Zakaj pa ne! Zdrava deklica je in ni neumna, ter edino dete pri svojem očetu ...«

»A Taras? Tisti, ki je izginil? Sploh pa tudi nočem!«

»Tisti, ki je izginil, je izginil. Napisana je oporoča, dragi moj, v kateri se pravi: »Vse moje premično in nepremično premoženje pripade moji hčeri Ljubovi.« In to, da je hči tvojega kuma, tvoja krstna sestra, to ni neovrgljiva zapreka ...«

»Vseeno,« je rekel Foma odločno, »jaz je ne vzamem.«

»Prezgodaj je še, da bi o tem govoril. Ali ti tako malo ugaja?«

»Ne dopadajo mi takšna dekleta ...«

»Tako! Ah ti! Povejte torej, prosim, gospod, kakšne so bolj po Vašem okusu?«

»Priprostejše ... Vedno ima opraviti z gimnazijci, s knjigami ... učena je že postala ... Smejala se mi bode ...« je nevoljno govoril Foma.

»To je res ... drzna je nad mero ... A to je malovažno ... vsako rjo odpraviš, če rabiš roke! ... To je bodoča zadeva ... A tvoj kum je moder starček ... Njegov življenje je bilo mirno, sedeče in medtem, ko je sedel na istem mestu, je razmišljajl o vsem ... vredno ga je poslušati, brat, on vidi pri vsaki življenski stvari ozadje ...«

Vlada naj opusti svoje rezervirano stališče napram učiteljstvu in naj stori tudi zanje isto, kar je storila za svoje lastne uradnike.

Govornik pričakuje od vlade tozadnevne izjave in predlaga, da naj zbornica odkaze predloge posl. Seitzza, Waldnerja, Pacherja in Diamanda finančnemu odseku. Končno predlaga resolucijo, v kateri se pozivlja vlado, da naj z vsem podarkom izvede akcijo za sanacijo deželnih financ.

K besedi se je oglasil predsednik grof Stürgkh. Ministerski predsednik je izjavil v imenu vlade, da se mu zdi resolucija posl. dr. Waldnerja i s principijelnega i s praktičnega stališča edino prava pot, da se zbornica čim bolj približa intencijam, ki so bile vodilne za posl. dr. Waldnerja, ki je predlagal v proračunskem odseku oni predlog, ki je ostal v manjšini.

Vlada bo le z največjim veseljem pozdravljala to, če se bo z obravnavo in svoječasnim sprejetjem finančnih predlog podala možnost, nakazati deželni zakladom večje zneske in jim tako zagotoviti večje dohodka, in če bo na ta način omogočeno celi vrsti dežel, da bodo, upoštevaje svoje posebne, od onih v drugih deželah različne razmere in popolnoma varujoč svojo avtonomijo in svoje avtonomno odredbeno pravo, mogle storiti za svoje učiteljstvo, kar je za dotične dežele primerno in potrebno.

Nato je utemeljeval posl. Malik svojo resolucijo, ki jo je odklonil proračunski odsek, v kateri se pozivlja vlada, da naj nemađana predloži zbornici zakonski načrt v zadevi izpremenbe obstoječih zakonsko-pravnih zakonov. Govornik je povdarjal v daljšem govoru, koliko nesreč in krivic povzroča § 111. civilnega zakonika, v katerem je zabranjena zopetna poročitev katoliških lečencev.

Posl. Diamand (soc. dem.) je med drugim zahteval odpravo žganiškega kontingenta in žganiških limitacij, ki pomenjajo le darilo 27 milijonov največjim avstrijskim bogatinom.

Včeraj.

Včeraj sta govorila poslanca Jare in Švejk, potem glavna govornika Smodlaka proti in Pantz za, Dr. Smodlaka je med drugim protestiral proti zlorabi vojaštva v voilne svrhe na Hrvaškem. — Šestmesečni praznovorje sprejet z 276 proti 180 glasovom. — Dlog dr. Susteršiča za 4 mesečni pravizorij je s tem odpadel. Resolucija Waldnerja je sprejeta. — Resolucija Malika za reformo zakonskega prava je bila odklonjena s 198 proti 177 glasovom.

Sprejeta je resolucija za varstvo domače industrije užigalic proti tuji konkurenci.

Stürgkh je odgovarjal glede na interpelacijo o odstopu šefa generala štaba barona Conrada.

Ministerski predsednik je predvsem konstatiral, da ima cesar po ustavi izključno pravico kot najvišji vojni gospod izbirati osebno šefa generala štaba in drugih vojaških funkcionarjev po svojem preudarku.

Glede zunanje politike je povdarjal, da so temelji zunanje politike naše monarhije tudi danes neizpremenjeni taki, kakor jih je minister zunanjih zadev v delegacijah in kakor sta jih tudi oba ministerska predsednika v obeh zbornicah očitavala že leto sem.

«O tej priliki, je dejal ministerski predsednik, moramo ponovno najodločnejše zavračati, da se je v interpelaciji posl. dr. Adlerja uporabila trditev, da baje v vplivnih krogih obstoje gotova stremiljenja proti tej tradicionalni politiki, v to, da je bil zavlečen član cesarske hiše na skrajno neparlamentaren način v debato».

Nato je povdarjal prav posebno, da so v popolnem soglasju med seboj oni merodajni faktorji, katerim je poverjena skrb za obramb. sposobnost monarhije in s stališča zunanjega položaja, kakor tudi s sta-

lišča notranjega položaja in vojaškega stališča. Končno je povdarjal napram onim interpelantom, ki so v skrbi, da bi se znalo skaliti razmerje Avstrije napram drugim evropskim državam, da sedanji zunanji položaj ne podaja nikakega povoda, da ne bi Avstrija uveljavljala z mirno trdnostjo in smotrenim delovanjem svoje za ohranitev miru stremeče politike.

Predlog poslanca Seitzza (soc. demokrat), da bi se otvorila debata o odgovoru ministerskega predsednika, je bil odklonjen.

Obveljal je za danes dnevni red: 1. nadaljevanje razprave o železniškem vprašanju; 2. prvo branje davčnih predlog; 3. poročilo draginjskega odseka.

Dr. Josip Vošnjak.

(Dalje.)

Politično ali državno vprašanje.

Še dokler je Šmerling bil vsegamogočni minister Avstrije, so se Nemci potegovali za dualizem, to je za tako uredbo avstrijskega cesarstva, da bi se razdelilo v dva kosa, ktera bi skoro samo še po vladarju bila v zvezi, v nemško-slovenske in v ogersko-hrvaške dežele. Imela bi ta dva kosa Avstrije vsak svoj posebni državni zbor, kateri bi za našo stran zboroval na Dunaji, za ogersko pa v Pešti. Na prvi mah se vidi, kako nevarna bi bila taka uredba za vse avstrijske Slovence, tedaj tudi za nas Slovence; ker bi po nji na naši strani vladali Nemci, na ogerski pa Madžari in ta sužnost bi bila lušča od prejšnje. Zato so vsi Slovani cele Avstrije složni v tem smislu, da se moramo braniti z vsemi močmi zoper take naklepe, kateri bi nas vse utegnili spraviti v naj večjo nevarnost. Tudi imamo mi Slovani že od leta 1848 sem svoje posebne misli, kako naj bi se uredilo naše cesarstvo, da bi bilo mogočno, njegovi prebivalci srečni, nikomur pa bi se ne delala krivica. Po našem mnenju naj bi se vsakej deželi dovolilo, naj vse kar zadeva deželo, sama opravlja, torej naj se da obširnejša samoupravnost ali avtonomija posameznim deželam. Te dežele in deželice pa bi se naj složile v večje skupine, ktere bi se napravile ali po starodavnih historičnih pravicah, kakor bi to lenko slo na Češko-Moravskem, ali pa po narodnostih. In tako narodno slovensko skupino sim že zagovarjal ter dokazal velike dobrote, ktere bi izvirale iz te naprave ne samo za nas Slovence, temuč tudi za Avstrijo. Takej uredbi Avstrije se pravi: federalizem; mi Slovani pa, ki to zagovarjamo, smo federalisti. Zato nam je bil zmirom tern v peti oži državni zbor na Dunaji, ktereга je v februarjem patenta ustvaril Šmerling in ki je obsegal samo nemško-slovenske dežele brez Ogerskega.

Ko je tedaj odstopil Šmerling in se s manifestom od 20. septembra 1865 ustavil februarni patent in z njim oži državni zbor, veseli smo se tega vsi Slovani, Nemcem pa to nikar ni bilo vseč in kaj so popričeli prilobnost, to izreči v deželnih zborih. Tudi v Stajerskem deželnem zboru je nemška večina 2. decembra 1865 sklenila, v posebnem pismu prositi Njih veličanstvo, naj preklicše septemberski manifest in zopet vpelje februarno ustavo z ožim državnim zborom na Dunaji. Bila je to viharna seja, in če sta tudi naša dva slovenska poslanca g. Herman in Dr. Razlag edina stala zoper tako početje, jima vendar ni upadlo srce. Stopila sta brez straha pred nemško večino ter razodela jasno in prepričavno, zakaj da Slovenci ne morejo prirediti taki politiki, ktera bi le dala Nemcem vso oblast, nas pa vkovala v najhujšo sužnost. Znani prvak velikoncev, žl. Blagatinšekov Kaiserfeld se je prvi vzdignil in v dolgem govoru zagovarjal svoj predlog, da naj se napravi protest zoper

septemberski manifest. Njih Veličanstvo pa prosil, spet vpeljati februarno ustavo. Za njim vstane Dr. Razlag, odvrne lažljivo obrekovanje Slovencev, s katerim se zmirom napada naš mirni narod, in tako-le nadaljuje:

«Mi Slovenci želimo, naj se naredi stalne podlage za ustavno Avstrijo. Pri nas velja načelo popolne ravnopravnosti v narodnem, verskem in političnem oziru, in mi tudi pričakujemo od pravicoljubnosti nemškega prebivalstva naše dežele, da se bode to načelo tudi v deželnem zboru izreklo. Med našim ljudstvom namreč je, gospoda moja, žalibog razširjeno to mnenje, da Slovencem niso samo nemile okolščine zadrževale dušnega in materialnega napredka, ampak da je deloma tega tudi deželno zastopstvo krivo.»

(Dalje prih.)

O kulturnih škandalih.

Od časa do časa se pojavi na obzorju kakšen kulturni škandal, ki povsem upravičuje revolucionarno prepričanje in stremljenje, ker je vedno simptom za bolehavost družbe. Tako je med spodobnimi ljudmi navada, da se ne brigajo za intimno življenje bližnjega, dokler isto nima globljega pomena za javnost. Neokusno se nam zdi stikanje po raznih zakonskih in nezakonskih posteljah in pod njimi, ostudno je vlačenje intimnih interesov v javnost, najstudenjeje je moraliziranje krog nočnih omari in podposteljnih loncev. Žalostno znamenje je to za sodobno meščanstvo malih mest in trgov, žalostno, da si je ime »malomeščanstvo« zadobilo svoj neljubezivji priokus ne le zaradi splošne gospodarske mizerije, ampak tudi v splošno kulturnem in etičnem smislu, in ne v zadnji vrsti zaradi obnašanja malomeščanstva v seksualnih vprašanjih in radi njegovega naziranja o javni morali. Ni treba, da mislimo na nemške junake Roerena in Buhusa, na Rusa Pobjedonosceva, ali na kakovega francoskega abbeja itd.: le pokličimo si v spomin polpreteklo »farško« doho pri nas... Upajmo, da je »afera« s škefjevo brašuro bila zadnji neinteligentni poskus, izganjati hudiča z Belcebubom, nesmisel z neumnostjo. Morda, morda se le presreči mladi generaciji »evropizirati« naše malomeščanstvo, ki je bilo še do včeraj na las tako, kakor ga satirično pretirano popisuje »Simplicissimus« (1911/12, št. 37.): »Pomanjkanje ogrevajoče zabave, nezdrava večna bližina sebi enakih, slaba kanalizacija in zamotanost, večkrat do sorodstvenega plemenjenja in do mesta razvito krvno sorodstvo, — vse to žene te ljudi z neodoljivo silo, da morajo tako reahnje, kakor duševne pripetljaje, ki jih do-

živi njih bližnji, privleči na dan, jih raztesleti, raztolmačiti in jih prevleči s kritično slino svoje življenske modrosti, da jih potem s cmokanjem in kolcanjem nanizajo na venec svojih spominčkov...»

Približno taka je spodobnost raznih konfesionalnih krogov, pa nič manj ostudna ni gorečnost birokratov, in — plemičev. Kjer imajo ti troji premoč, — in to je v vseh krajih, kjer odloča veleagrarno plemstvo v zvezi s fabriškim malomeščanstvom in malomeščanski kulturi sorodnim velekapitalistom, n. pr. v Prusiji, — tam človeku moderne misli ni dobro biti. Tako se dagaja, da vzbudi kak posebno kričeč slučaj kulturnega herostratstva glasen odmev med moderno mislečimi.

Zgodilo se je pred tedni, da je von Dallwitz, pruski minister notranjih zadev, zaupnik večine protestantske (klerikalno-plemiške) konservativne stranke in katoliškega centra, tipus pruskega birokrata, izdal ferman: Vse umrle osebe, ki so za življenje odredile, da jih morajo sežgati mesto pokopati, — na severu razmeroma precej udomačen običaj, — se morajo pred upepeljenjem uradoma preiskati, ali so še — spolno nedotaknjene, deviške! To baje v statistične svrhe. Zanimivo bi vsekakor bilo poznati vzroke, s katerimi tolmači minister ta svoj pol blazni, pol smešni ukrep. Pravi njegov namen je, škodovati običaju, ki je trn v peti ne le vsemu katoliškemu in najvišjemu protestantskemu duhovenstvu, ampak tudi plemstvu. Za devištvo pokopanih se ne brigajo ti kavaleriji. Spomin upepeljenju namenjenih pa skranijo s tem, da hočejo poizvedeti, kdo ponese devištvo seboj na oni svet. To je najbrže zopet poskus, izrabiti moralo malomeščana za konfesionalno agitacijo, ki je v ozki zvezi s politično.

Uradništvo takega idejnega kroga, taka pruska disciplina naj bi bila uzor nam? Upajmo, da se želje vladinovec ne uresničijo, — reakcije imamo sami preveč, ni je treba še uvažati iz inozemstva. K.

Mali oglasi.

Najmanjši vristojbina stane 60 vin. Ako je oglas obsežnejši se računa za vsako besedo 3 vin. Najpripravnejše inseriranje za trgovce in obrtnike. Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih se doleti in celo v mestu nihče ne pozna, ker nikjer ne inserirajo. Škoda ni majhna.

Slovenska šivilja se priporoča cenjenim damam in gospicam. — Izdeluje obleke in kostume po najnovejši modi Josipina Bregantič, ulica Caserma št. 5, III. nad

Meblovana soba s prostim vhomod, svitla in zračna, v sredini mesta se odda takoj v najem. — Naslov povč upravništvo.

Nova trgovina z železino

Pinter & Lenard

v Gorici v Raštelju št. 9.

Velika zaloga železa, cementa, kuhinjske posode, raznovrstnega orodja, za poljedelce, mizarje, kovače i. t. d. sesalk, klosetov, peči, stidilnikov in vseh v to stroko spadajočih predmetov.

Cene zmerne, postorežba solidna, prijazna in domača. Cenj. občinstvu se toplo priporočata

Pinter & Lenard.

Pregrad & Cernetič Trgovski dom Gorica
Zaloga dnevnih novost, modnega volneneqa in perilnega blaga.

Dobro rodbinsko kavo

privedl že mali dodatek „pravoga Francka“ im s lavn mlincem iz tovarne Zagreb. Le v led svoje n dosežue izdatnosti in svoje neprekošene kakovosti našel je pravi Franck toli priljubljeni sprejem v slehernem gospodinjstvu. *

DOPISI.

Iz komenskega okraja.

Iz Škrbine. — V »N. Č.« št. 49 se je oglašil neki dopisnik, ki sovraži liberalne starešine in župana; kar žive bi rad pokopal. Pa ne bo kruha iz njegove moke. Sicer pa povemo svojim prijateljem, da ni slab sad, na katerega grede rade ose. — Blagor ubogim na duhu, ker njih bo nebeško kraljestvo, smo si mislili, ko smo prečitali dopis v »N. Č.« Ni drugega tam nego denunciranje in zizanje. — Ako imate čisto vest, pridite na dan s podpisom, z odprtim vezirjem se bojujte. — Sram bi moralo biti te ljudi dopisnikove vrste in skriti bi se morali, ne pa da pišejo o brezvercih in krivoprisežnikih. — Če ne bodo mirovali, se oglasimo, da jim bo brenčalo po ušesih.

Družba sv. Cirila in Metoda.

Za božičnice družbe sv. C. in M. v Gorici, Krminu in Ločniku je došlo obilo darov v denarju in blagu. Imena darovateljev prihodnjic.

C. M. družba. — Nabiralnik gostilne »on na Solkanski cesti K 3. — Nabiralnik kavarne Central K 440.

Učiteljstvo »Narodne šole« v Krminu priredi dne 17. t. m. v nedeljo popoldne ob 3. uri božičnico v šolskih prostorih s sledečim redom: 1. Nagovor voditelja. 2. Petje in deklamacije. 3. Dvogovor dekl. 4. Obdaritev otrok. Slavno občinstvo se v ljudo vabi, da blagovoli navdušiti nas s svojim posetom za narodne ideale.

Vodstvo »Narodne šole« v Krminu.

Samo za Božič

več tisoč komadov volnenega in pralnega blaga prodaja na pol zastoni tvrdka:

Hedžet & Koritnik

Via Scuole 5 GORICA Corso G. Verdi 3

Izložba in cene govore! Prepričajte se!

Domače vesti.

Umrla je v ženski bolnici v Gorici gospa Alojzija Primožič, soproga optika. Dolgo trpljenje jo je položilo na mrtvaški oder. Za njo se solzijo soproga in 5 otročičev. Naj počiva v miru. Preostalih naše sožalje!

»Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju« je došlo od 1. do 15. t. m. darov K 597'06. — Darove sprejema: dr. Stanko Lapajne, dvorní in sodni odvetnik, Dunaj, I., Bräunerstrasse 10.

Višji poštni kontrolor Ivan Nasso v Trstu je imenovan za poštnega ravnatelja.

Darovi za »Dijaško kuhinjo«. — Za članarino so plačali: Alojzij Bajec, ravnatelj pri Trg. obrtni zadrugi, 3 K; dr. Dinko Pivc, odvetnik, 5 K; Mihael Vošnjak, inženir, 10 K. — Okrajna hranilnica in posojilnica v Sežani 10 K. Na račun mesečnih: je prišlo 8670 K.

Goriška podružnica S. P. D. bo imela v ponedeljek 18. t. m. ob 8 in pol zvečer »pri jellenu« svoj redni občni zbor.

Za zdravstveni zakon. — Oglasil se je v »N. Č.« g. dr. A. Breclj, ki pravi, da naša lepa Goriška ima izmed vseh avstrijskih kronovin sama to žalostno posebnost, da nima zdravstvenega zakona... Oglasil se je v namen, da se naše občno trpeče ljudstvo zdravi iz toposti in zahteva z odločnostjo človeka dostojnih zdravstvenih razmer v deželi. Potem se obrača do poslancev S. L. S. v deželnem zboru, ki so v delovni večini, naj se vendar enkrat zavzamejo za to najvažnejše vprašanje deželne uprave in izposlušajo zdravstveni zakon tudi za Goriško. — Prav je, da se je oglašil g. dr. Breclj. Doslej smo samo mi vedno in vedno kazali na potrebo zdravstvenega zakona in ga energično zahtevali — poslanci S. L. S. so le slepomišli ž njim in ker ga Pajer noče, tudi Gregorčiču ni mar za zdravstveni zakon, dasi je tako potreben. Po vseh deželah ga imajo, samo v naši ne! Bojimo se, da ostane tudi glas g. dr. Breclja glas vprijočega v puščavi — kajti tisti »delovni večini« brenčijo le neumne muhe po glavi, za tako

potrebne stvari kot je zdravst. zakon nimajo ne časa ne smisla. Kaj je Gregorčiču mar za take reči. Osebna gonja, hruljenje, spletkarenje, to debeli moža.

Za zdravstveni zakon naj se krepko potegnemo tudi županske zveze! Moramo ga dobiti!

Zimski šport v Bohinju. — Bohinj je že dobil sneženo odejo in sklepali po vremenskih poročilih se je nadejati, da bode v božičnih praznikih že živahno zimskošportno življenje v Bohinju. Za goriško publiko je od c. kr. državne železnice vpeljani zimskošportni posebni vlak ob nedeljah in praznikih letos posebno prikladen. Posebni vlak bode vozil iz Gorice zjutraj ob 8 uri 9 minut in pride v Bohinjsko Bistrico ob 3/10 dopoldne. Nazaj se bode vračal ta posebni vlak iz Bohinjske Bistrice ob pol 6. zvečer tako, da bodo goriški izletniki že ob 3/4 na 7. doma

Cene za ta posebni vlak so jako znižane in stane vožnja Gorica-Bohinj tja in nazaj II. razred K 4'60, III. razred K 3'—, Kanal-Bohinj tja in nazaj II. razred K 3'80, III. razred K 2'40. Sv. Lucija-Tolm. Bohinj tja in nazaj II. razred K 3'—, III. razred K 2'—.

Vožnja s posebnim vlakom je dovoljena vsakemu in se bodo izdajali vozni listki na postajah državne železnice.

Poleg posebnega vlaka je izdalo letos c. kr. ravnateljstvo državne železnice znižane zimskošportne listke za športna in turistična društva. Podružnica slovenskega planinskega društva v Gorici ima tudi pravico do teh znižanih vozni listkov. Vsak član društva pa se mora legitimirati s posebno izkaznico, katero predpisuje železniška oblast in mora biti podpisana od društva ter poleg tega opremljena s fotografijo člana. Te izkaznice in športne listke oddajala bode društvom in njenim članom le deželna zveza za tujski promet v Gorici. Vremenska poročila iz Bohinjske Bistrice bodo razobešana na koidvoru c. kr. državne železnice v Gorici, pri deželni zvezi in se bodo objavljala tudi v raznih lokalnih listih.

Znižani vozni listki imajo letos 5 dnevno veljavnost in se mora nastopiti vožnja le ob nedeljah in praznikih ali pa 1 dan pred temi dnevi. Deželna zveza za tujski promet na Kranjskem in Ljubljani, ki vodi športno akcijo v Bohinju, je letos sankaljšče na novo popravila ter dala izkopati za začetnike in dame malo zabavno skokovno stezo v krasno Bohinjsko dolino.

Osebna vest. — Namestništveni konceptni praktikant g. Ciril Premrl je pridružen v službovanje okrajnemu glavarstvu v Tolminu.

V pomnoženi sežanski okrajni šolski svet so bili izvoljeni sledeči gg.: Ivan Dujec, Zavrhek, Ivan Ravbar, Repen, Josip Vran, Tomaj, A. Abram, Tupelče, F. Štolfa Sežana, Fran Nemeč, Nabrežina, Venceslav Legiša, Mavhinje, Ivan Tranpuš, Temnica, sami napredni možje. Klerikalci so nekaj mešetarili in mešali, da bi spravili v šolski svet vsaj enega ali dva, a ni se jim posrečilo. Komenski dekan Valentinčič je tako komandiral in še celo enkrat za to shod sklical. — Volili pa so sami nekatere napredne možje, ker so si mislili, da bodo kakega naprednega volilca pridobili, a ni jim šel nobeden na limanice.

»Goriška slovenska mladina«. — Opozarjamo na jutrajšnje plesno vajo, ki se bo vršila v dvorani Trgovskega doma od 3/2—8. ure zvečer. Pri vaji bo sviral vojaški orkester. Na svidenje! Odbor.

Za vojno z Italijo gori tudi novostrujarski »Novi Čas«. Kar jutri bi rad slišal strele iz topov in pušk na pregrešno Italijo. — Pa tudi nekaj meša ta listič med beneškimi Slovenci. S takim mešanjem škoduje. Oblasti v Vidnu in Čedadu so pozorne na to in če bodo trpeli kaj Slovenci, če jim bodo še bolj stiskali, se imajo zahvaliti za to lahkomišelnim klerikalcem, ki govoričijo samo zato, da z jezikom migajo venomer. Pri miru biti in kaj misliti — to jim je nemogoče! Nasproti beneškim Slovincem je umestno edinole — tih delovanje. — »Novi Čas«, molči!

Aeroplan nad Gorico. — V sredo, 13. m. krog 4. pop. smo zapazili s Stolnega trga aeroplan, ki je elegantno plul v višini. Bil je eden izmed monoplanov Etrichovega sistema, ki so šli vojaškemu zrakoplovnemu oddelku dne 6. t. m. z Dunaja.

Izmed vseh monoplanovih tipov je Etrichov najbolj podoben velikemu sivemu jastrebu, ki mirno plava v višini z razprtimi krili. Lep je bil pogled na stroj, kako se je v brzem poletu v višini, katero smo cenili na 3—400 m, pomikal v polkrogu v smeri čez St. Peter in Rabatišče z obratom nad Stol. trgov čez Tržašk. cesto nazaj proti Vel. Rojcam. Vodil ga je neki častnik tukajšnjega pehotnega polka. Zanimivo je bilo vedenje golobov na stolpu nun. cerkve. Preplašene živalice so se v jati dvignile in sprhutale pod kapi; ko je lahen veter za trenutek donesil na uho zamolkel ropot propelerja, je jata zapustila skrivališče, dvignila se in širila kakor iz tetive navpik navzdol na vrt poleg furlanske banke (Ricreatorio Pio X). Še le ko se je dozdevna roparica v elegantnem loku oddaljila in izgnila za strehami rotovski ulice, so si golobi oddahnili.

Kakor slišimo, bo Goričanom še večkrat dana prilika videti zrakoplovec. Opozarjamo pa, da je tukajšnje c. in kr. štacijsko poveljstvo zabranilo ogledovati si hangarje in stroje na Vel. Rojcah; tem napravam se torej ne približujte, če ne želite imeti neprijetnosti. Z mirenske ceste pa se da (zlasti s pomočjo dobrega stekla) prav dobro opazovati letalce pri njihovih poskusih in vajah. Vsekakor je Gorica z dodelitvijo vojaškega zrakoplovnega oddelka mnogo pridobila. —X—

V »Zvezo kraških županov« se zaletavajo klerikalni listi kar po vrsti. Klerikalce namreč strahovito jezi jako lepo uspelo zborovanje zveze v Sežani. Take udeležbe in tako lepega zborovanja vendar niso pričakovali. Ni vraga, da ne bi potem zabavljali. — Zveza kraških županov hodi svoj pot v dobrobit Krasa, klerikalci stojijo ob strani, pritisnjeni ob zid; zato zabavljajo. Znamenje, da je zveza dobra in dobro njeno delo!

»Orel« napadel »Sokola« v Kojskem. — 27 letni kmet Anton Vrandranin se je vračal v noči na pondeljek domov. Napaden je bil in obležal je na cesti. Čez čas k sreči so ga dobili ljudje, da so mu pomagali ter ga prenesli v goriško bolnišnico. Obdolžen napada je 19 letni Ivan Stekar. — Take napade vzroča klerikalna vzgoja mladine! Odkar divjajo klerikalci po deželi, marsikdo ni več varen svojega življenja!

»Orel« Stekar je priznal zločin. **Tombola v prid podpornih zakladov NDO. v Trstu.** — Na prvem zrebanju dne 14. t. m. so bile izžrebane sledeče številke: 31, 15, 19, 43, 21.

Imejtelji srečk, ki so zadele izžrebane številke, morajo predložiti iste komisiji osebno ali pismeno v priporočenem pismu na naslov predsednika dr. Frana Bručič ul. Nuova št. 13 II. najkasneje do četrtega dne 21. t. m. ob 7.30 zvečer. Na srečke prijavitelje po 7.30 uri zvečer rečenega dne, se komisija v zmislu svoječasno objavljenih določil ne bo več ozirala. Pripravljani odbor.

Izseljevanje iz Furlanije. — Poročali smo pred kratkim, da je odšlo s postaje iz Červinjanca okoli 100 oseb v Ameriko. Sedaj čujemo, da se pripravlja v Furlaniji zopet kakih 500 oseb, da se izselijo v Ameriko!

Zapiranje gostilen. — V poslanski zbornici je vložen predlog, da naj se gostilne, v mestih z nad 100.000 prebivalci zapirajo ob 11 in pol zvečer, v mestih z 10.000 do 100.000 pa ob 11. uri. Če obvelja ta predlog, bodo torej v Gorici zaprte gostilne ob 11., po krajih pod 10.000 prebivalstva pa ob 10. zvečer.

Travo rasti sliši »Prim. List.« Ni dobil zastoj imena »Prismojenec«. Sedaj pravi, da bo moral kmet plačevati državnim uradnikom — priležnic in vlačuge, dasi dobro ve, da kmet ne bo plačeval uradnikom-priležnic in vlačug. Poslanska zbornica ne sklene nič takega, kar čevka »Prismojenec«, je le neumnost in gonja proti »liberalcem«. — Kmet ne bo plačeval priležnic in vlačug državnim uradnikom, plačeval pa bo še dalje priležnice in vlačuge oni izvestni gospodi, kateri jih plačuje že stoletja! Tako je, vidiš, »Prismojenček«!

Urarji in zlatarji v Gorici so se organizirali v svojem društvu. Predsednik je Fr. Braunizer. V odboru je kot namestnik tudi Slovenec Ambrožič.

O treh klerikalnih fantih z Vrha prikažajo klerikalni listi preklice, da niso napadli »pod kapelo« v Gorici Laha, kakor trdi

roparskim namenom, ampak da so ga le nabili, kakor pravi »Novi Čas«. — »Prim. List« in »Gorica« sta priobčila popravek, ki nima ne nog ne glave ter tako nič ne popravlja. — Klerikalni fantje z Vrha naj se zahvalijo svojim klerikalnim listom, da so bili razkričani v svet za cestne roparje! »Slovenec« še ni nič popravil. — Da hodijo klerikalni fantje v Gorico nabijati ljudi, trdi pa še naprej »Novi Čas«. Nismo mislili, da je taka klerikalna mladina! — Tudi nadškoji in knez se je bridko pritožil pri nekem duhovniku radi omenjenih treh fantov iz katoliške stranke, ki so prišli v Gorico v hišo, katere sveti listi nočejo imenovati, in so nabili Laha, kakor trdi »N. Č.«

V kotel je padel 27 letni delavec E. Križan v tovarni v Solkanu. Opeknel se je precej po rokah in nogah.

V Medani začno graditi prihodnjo spomlad novo šolsko poslopje. Prostor je pripravljen.

V Kožbanj so imeli 8. t. m. veliko slovesnost: vršile se je namreč blagoslovljenje zastave Marijine družbe. Nova zastava! Tako stokanje radi draginje, za take nepotrebne drage zastave pa ima ljudstvo še vedno denar! — Ginjivo popisuje »Prim. list« slovesnost pa bodri na koncu »Marijine device«: »Le naprej po začrtani poti — do novih krščanskih dejanj!« Nova dejanja! Kaka »dejanja« so v modi po Marijinih društvih, pa naša javnost predobro ve!!

Redni občni zbor »Slovenske Čitalnice« v Gorici se bo vršil dne 17. 12. 1911. ob 10. uri predp. v društvenih prostorih. Dnevni red: 1. Nagovor predsednikov. 2. Poročilo tajnikovo in blagajnikovo. 3. Poročilo preglednikov. 4. Volitve. 5. Slučajnosti. 6. Licitacija listov in časopisov l. 1912. Odbor.

Duhovnik miru in sprave. — Iz Sela na Vipavskem: Naš gospod Nacel je res posredovalec miru. V Batujah sta se sprli dve sosedinji. Nacel je posredoval hitro za mir pa tako, da se je ponudil ženi klerikalca, da napravi tožbo radi razžaljenja časti proti sosedinji, ženi klerikalca. Žena bi drugače ne tožila, ker navadno taka jeza preide čez noč, ali Nacel jej je napravil tožbo. Tak je torej naš posredovalec miru in Kristusov namestnik! Priporočamo ga nadškoji, da ga odlikuje, ker tako lepo dela za spravo med ljudstvom!

Poslanec Zlobec ni več župan. Starašini so bili sklicali izredno sejo in so rekli: če Zlobec ne odstopi od županstva, odstopimo pa mi vsi. Prosil jih je, naj ostanejo ter da odstopi on in da v 14 dneh napravi tudi račune od 2 let, odkar županuje. Storil je tako in prišlo je do volitve župana. Izvoljen je Maks Ukmar. Tako je gospodaril občini, da so ga končno odslovili z županskega stola. — Tako nam pišejo iz Avberja.

Gospa, ki grize. — V kopališču v Gradežu se je nahajala koncem julija t. l. gospa Alojzija Lesciak. Sprickala se je tam z neko Amalijo Boemo. V jezi je Lesciakova ugriznila Boemovo v prst. Pred okrajno sodnijo v Červinjanu je bila L. obsojena na 30 K globe. Ali pritožila se je na drugo inštanco, ki je pa le potrdila prvo razzsodbo.

Svršniki in suknje so v nevarnosti. — V neko kavarno v Gorici je stopil gospod ter slekel svoj svršnik. Ko je hotel oditi, ga ni bilo več. Natarkarju se je zdelo, da je neki človek vstopil v kavarno brez svršnika, odšel pa s svršnikom. Sedaj ga išče policija.

Rezjan Matija Kudrič je bil pred okrajno sodnijo v Gorici obsojen radi tatvine na 3 tedne ječe. Trdil je vedno, da je nedolžen. Druga inštanca ga je oprostila obtožbe, ker se mu ni mogla dokazati nikaka tatvina in spustili so ga takoj iz zapora.

Bicikelj v vrednosti 160 K je ukradil dne 5. t. m. na sodišču nekemu g. Vidu Karol Godnič z Gorjanskega. Prijeli so ga bili v Rihembergu. Vršila se je proti Godničju kazenska razprava pred okrajno sodnijo v Gorici. Obsojen je na 8 mesecev težke ječe s postom in trdim ležiščem vsak mesec.

Kar z revolverjem! — V Pierisu v Furlaniji sta se sprla mladeniča I. Minca in O. Fabris. Ko sta se pretepala, je Fabris kar nakrat potegnil revolver ter ustrelil. Zadel je Minco v levo nogo. Ranjenca so prepeljali v tržaško bolnišnico.

Ce je res! — Pravijo, da je umrl v Avstraliji stric nekega Fr. Servagna pri Gradišču ob Soči ter je zapustil temu Servagnu milijon lir!

V goriskem mestnem svetu je prisostoval seji sinoči prvokrat novi glavav Rebek. Sklenili so, zavzeti se za to, da ne preneha z delom tovarna užigalje v Gorici, ker bi bilo tako ob zaslužek nad 200 delavcev. Opravniki za **trste v Gorici** so »zregelirali« tako, da bodo prostori mnogo dražji. Dnevni trgov. sv. Hilarija Jerneja, Andreja se znižajo.

Aretirali so čuvaja tukajšnje bolnišnice usmiljenih bratov, ker je obdolžen, da je ogoljufal bolnišnico za 200 K s krivimi podpisi in s štampiljko zavoda.

Piše se Anton Ipavec.

Trije mladiči pred sodnijo. — Fr. Brajnik, 19 let star, Jos. Furlan, 16 let, Al. Batistič, 16 let, so bili obdolženi, da so metali kamenje na redarja Fr. Rutarja, ko je aretiral Iv. Štruklja, njihovega tovariša. Vsi trije so obsojeni v težko ječo po 3 mesece s postom in trdim ležiščem vsak mesec.

Zidar, ki prodaja kavo. — Božični prazniki se bližajo in tatavi se oglašajo. V ulici Capella so ukradli iz trgovine Delpiera 50 kg kave, šira, likerje in druge reči v vrednosti nad 200 K. — Aretirali so nekega 19 letnega Fr. Kuljaja, ki je na sumu, da bi bil udeležen pri tej tatvini. Prodajal je nameč te žni kavo precej po ceni okoli. Fant pa ni prodajalec kave ampak zidar.

Odprti lekarni. — Jutri popoldne bosta odprti v Gorici lekarni Gironeoli-Pentoni. V teh dveh lekarnah bo tudi po-nočna služba v času od 17. do 24. t. m.

Sokolski vestnik.

Telovadno društvo »Sokol« v Črničah bude imela svoj redni občni zbor v ponedeljek dne 25. t. m. točno ob 3. uri popoldne v društvenih prostorih v gostilni Kosovelovi v Črničah. Dnevni red po pravih. Ker je ta občni zbor glede na razne društvene preureditve zelo važen, želi podpisani, da se ga vsi člani brez izjeme udeležijo. Z bratskim »Na zdar!«
Odhor.

Politični pregled.

Volitve v delegacije. — V seji posl. zbornice 14. t. m. so se izvršile volitve v delegacije.

Izvoljena sta za **Trst:** delegat posl. **Pittoni**, namestnik posl. **Oliva**.

Za **Istro** sta bila v smislu kompromisa letos izvoljena Slovana: delegat posl. **Spinčić**, namestnik posl. **Mandič**.

Za **Goriško** sta prišla letos v smislu kompromisa v poštev Italijani in sta bila izvoljena: delegat **Faidutti**, namestnik posl. **Ussai**.

Za **Štajersko** ni bil letos izvoljen v delegacije noben Slovenec.

Za **Kranjsko** je bil izvoljen za delegata posl. dr. **Korošec**, torej štajerski poslanec, za namestnika pa posl. dr. **Susteršič**. — Susteršič se je le zato dal izvoliti za namestnika, ker se bo vršila dne 28. decembra t. l. seja kranjskega deželnege zboru, v kateri hoče biti dr. Susteršič navzoč, dočim potem v glavnem delegacijskem zasedanju stopi na dr. Koroščevo mesto.

Draginjska doklada uradnikom. — Vlada se pogaja s parlamentarnimi strankami glede draginjske doklade državnim uradnikom z dnem 1. januarja 1912. Ta draginjska doklada naj bi znašala kolikor bi znašala zboljšanje prejemkov državnih nameščencev po sprejetju vladne predloge o definitivnem zbolšanju.

Za srednješolske učitelje. — Vlada je izgotovila službeno pragmatiko za srednješolsko učiteljstvo, po kateri so postavljeni profesorji na srednjih šolah na enako stopnjo, kakor sodni uradniki. Na srednjih šolah bodo v bodoče smeli biti nameščeni le supletenti, ki imajo vse izpite. Zviša se četrta in peta kvinkvenalna doklada za 100 K. V pričetnih službenih letih bodo srednješolski učitelji na boljšem, kakor pa sodni uradniki, dočim pa se stvar v poznejših letih obrne v dobro sodnikom.

V tržaškem mestnem svetu so razpravljali 14. t. m. o davčni reformi. Dr. Puecher je svoj čas predlagal, da se uvede neke nove davke, posebno občinski-oseb-

nodohodninski davek. Finančna komisija je večino predlogov dr. Puecherja odklonila ter le predlagala, naj mestni svet naroči eksekutivi, da študira vprašanje takse na luksuz in na avtomobile, povišanje davkov od udeležin za največ 50 odstot., davka občinske doklade na ekvivalent (pristojbinski namestek), morebitne takse lastnikom hiš v ulicah, kjer bodo odprte nove tramvajске črte, uvedbo nove takse na uporabo vođe, plina in električne energije v razmerju s finančno močjo konsumentov in eventuelno uvedbo občinskega davka na velika trgovska skladišča. Dalje je bilo predlagano, naj občina preyzame inicijativo za pogajanja z vlado glede razširjenja sedanje vžitinske črte.

Svet. dr. Puecher je na dolgo in široko utemeljeval svoj predlog, da se uvede posebnj občinski osebnodohodninski davek, ki bi občini prinašal okoli 400.000 K dohodkov na leto. Izrekel se je za vse v študijo predlagane davke, izvzemši davka na trgovska skladišča, ker trgovine po njegovem mnenju ni smeti ovirati v naravnem razvoju.

Svet. Brochi je odgovarjal, da osebni dohodninski davek v smislu idej dr. Puecherja že zato ni mogoč, ker bi vlada v to ne privolila, in bi torej vsak tozadevni sklep mestnega sveta bil kakor da bi se hotelo z glavo skozi zid.

Kitajska — republika. — Iz Šangaja: Veditelji upornikov so po dolgem posvetovanju sklenili razglasiti Kitajsko za republiko. Predsednik je Lianjančeng. Glavno mesto je Nanking. Pripravljajo se na naskok na Peking.

Volitve v hrvatski sabor. — Včeraj so bile volitve v 51 volilnih okrajih. Nasilstva vlade so grezna. V Karlovcu in Vrbovskem so bile ustavljene volitve, ker je videl volilni komisar, da bi zmagali kandidatje koalicije. V Kerenici je komisar razpustil volilno komisijo iz strahu, da bo izvoljen Pribičević. V Zagrebu je izvoljen ban Tomašič s 4 glasovi večine; seveda prva nasilja. Graf Kulmer se je obrnil naravnost na cesarja radi nasilstev.

Za državne pogodbene uradnike. — Odslek za državne nameščence predlaga 20 odstotno zboljšanje. Za pisarniške oficijantije predlaga odslek 20 odstotno, za pisarniške pomočnike in pomočnice pa 15 odstotno zboljšanje, za pomožne sluga 15 odstotno.

Italijanska pravna fakulteta. — V seji proračunskega odseka je nadaljeval posl. Malik svoj obstrukijski govor. Posl. Friedman je predlagal, da naj se določi za sedež italijanske pravne fakultete kako istrsko ali goriško mesto, ali pa Trst. Določil naj pa sedež fakultete vlada naredbenim potom.

Vojna med Turčijo in Italijo.

Italijani so zavzeli Tagjuro.

14. t. m. so pričele italijanske operacije, da zasedejo Tagjuro. Iz Tripolisa je šel 93. pešpolk z oddelkom artilerije, iz

Am-Zare so šli bertsaglieri z eskadro konjeništvu. Tagjura je bila izpraznena. Le nekaj Arabcev so dobili. Ti so se kmalu udali. Na predgorju Tagjuro so razobesili italijansko zastavo.

Turška poročila pravijo, da je naskočilo Tagjuro 7000 italijanskih vojakov, boj je trajal 2 uri. Zgube so velike. — Italijani utrjujejo Tagjuro.

Homs.

Tudi okoli Homsa zavzamejo Turki baje ofenzivo. — V Cirenaiiki je 30.000 mož z regularnimi turškimi četami. Ojačenja dobivajo iz Egipta.

Pierre Loti o italijanski vojni v Tripolitani.

Rimski list »L' Italia Illustrata« je otvoril anketo o italijanski vojni v Afriki. Med drugim se je obrnil tudi na znanega francoskega pisatelja Pierre Loti; pesnika Orienta, s takim-le pismom: Gospod! Prešni Vas, da izvolite povedati svoje mnenje o italijanski ekspedicii v Tripolis. Prepričan sem, da izražam željo N. V. princa P. Sanza di Scalea, državnega podtajnika v zunanjem ministerstvu ter ravnatelja lista »L' Italia Illustrata«. Moji rojaki bi radi vedeli, s kakim interesom spremljate Vi z druge strani Alp naš slavni pohod. — Tito Mazzoni.

Pierre Loti je odgovoril: Gospod! Vi ste prašali za mnenje o »slavnem« pohodu Italije. Ali ne vidim slave in tudi ne pravice pri Vas, marveč na strani divnih braniteljev rodne grude, na strani Turkov in Arabcev, kateri, iznenadeni po hitrem navalu in razpolagajoči z dosti slabejšim orožjem, umirajo pod topovi in meči kot junaki eposa.

V ostalem prava, čista slava ne more biti nikdar na strani osvajalcev in napadalcev. Že najprej sem prepričan, da ako boste nadaljevali s svojo anketo, najdete v vseh deželah Evrope ogromno večino, ki vam odgovori tako kakor jaz — Pierre Loti.

Boji pri Bumečani.

Pozicijo Dželel-Hail je napadlo 6000 Arabcev in Turkov. To je 4 km od Bumečane. To je bil hud krvav boj. Italijanskih vojakov je padlo baje 600. Unel se je bil hud boj moža z možem. Italijani so se umaknili.

Turki

so se umaknili do Gebla. Italijani poročajo o svojem prodiranju v Cirenaiiki. Iz Tobruka poročajo o ponočnem napadu, ki je bil edbit. — Posebnih poročil ni; vidi pa se, da se Turki umikajo. Italijani mislijo, da je že skoro konec vojne, toda kdo ve, kaj se zgodi daleč izven Tripolisa.

Turki in Arabci so se umaknili v ugodne pozicije, Italijani pa prodirajo v najugodnejšem času.

Razne vesti.

Profesor Merhar bo predaval v »Narodnem domu« v Trstu o razvoju slovenskega časopisja. Predavanje bo v ponedeljek.

Izseljevanje. — Lani v mesecu novembru se je izselilo preko Trsta v Ameriko 1463 oseb. Letos jih je odšlo v novembru v Ameriko 2293.

Umetniki brez ateljejev. — Berlinska policija je ukazala, da morajo umetniki vse svoje ateljeje v petem nadstropju opustiti in sicer vsled nevarnosti ognja. Zadetih je s tem okoli 800 oseb. Umetniki so takoj vložili prošnje na policijskega predsednika, da prekliče to odredbo.

Novi orožniški bajonet — izum Slovenca. — Domobranski orožarni na Dunaju prideleni major g. Fridolin Kaučič je predložil vojni upravi bajonet za orožnike, ki je mnogo bolj človeški od sedaj v rabi stoječega, in ki se bo najbrže pri avstrijskih orožnikih uvedel.

Vsled poneverjenja 230.000 K je bil obsojen pred deželno sodnijo v Altoni jušični svetnik dr. Waltke na 3 letno ječo.

Gledališče pogorelo. — V laškem Vidmu je pogorelo gledališče v noči 14. t. m. Zapazili so ogenj ponoči ob 1.30. Pravi, da bi bil kdo nalašč zažgal.

Sedmerčke porodila. — Iz Jassyja poročajo: Komaj osemnajstletna soproga tovarnarja Bratiano, sorodnika bivšega rumunskega ministerskega predsednika Jonela Bratiano, Ecaterina Bratiano, je porodila sedmerčke. Trije žive, dočim so ostali štirje takoj po rojstvu umrli.

Sternberg in Wolf. — Znaní grof Sternberg je zmerjal in hudo napadal poslanca Wolfa. Imenoval ga je največjega lopova v Avstriji. Wolf je tožil in Sternberg je obsojen na globo 5000 K.

Imovitejši Slovenci, pristop k obrambnemu skladu družbe sv. C. in M. bodi vam sveta dolžnost!

Knjigoveznica

v »Goriški tiskarni«

se priporoča sl. občinstvu za vezavo knjig, registrov, brošur itd. zagotavlja lično delo in dobro postrežbo po zmeri
--- ceni. ---

Mirko Plesničar,
knjigovez.

Najlepša in največja izbèr daril za Božič in Novo leto

ter razni okraski za božično drevesce

— se dobe —

v knjigarni **A. Gabršček** v Trgoskem domu
in v Gosposki ulici št. 7.

Dr. Karol Pečnik

špecialist: kožne bolezni in bolezni na vodi.

Sprejema: 11^h — 1 popoldne.

Za notranje bolezni: 8-9^h in 2-3^h

V TRSTU, Via S. Caterina št. 1

v novej palači Greinitz na Korsu.

Ordinuje v 6 jezikih: vstevši francoski, angleški in arabski.

Pozor! Ponujalo se vam bo mnogo ne vrednih ponarejanj.

Zahteva naj se izrecno **Globin** iz lovarne Fritz Schulz ml. aka. dr.

Nanut & Bregant

avtorizovana stavbena tvrdka

Gorici

ulica Adelaide Ristori šte. 5

se priporočata p. n. občinstvu za vsa stavbena dela. Izdelujeta vsakovrstne načrte, proračune in kolavdacije po najnižjih cenah.

Varstvena znamka: „Sidro“
Miniment. Capsici comp.
Nadomestek za
Anker-Pain-Expeller
je povsod' pripoznano kot najboljšo sredstvo proti prehlajenju itd. Za ceno 80 vin., K 1.40 in 2.— se dobi po vseh lekarnah. Pri nakupu tega, tako priljubljenega domačega zdravila, se je posluževati le originalnih steklenic v škatljah z našo varstveno znamko „sidrom“, kar le tako je zagotovljeno, da je izdelek pravi.
Dr. RICHTERJEVA LEKARNA
pri „zlatem levu“ v Pragi
isabethgasse šte. 5 nova.
Dnevno razpoložljive.

milioni ljudi
je odpravilo

Kašelji

hripavost, katar, zasilženost, krčni in oslovski kašelji s

Kaiserjevimi

prsnimi karamelami z znamko 3 jelke.

6050 notarsko potrjenih priznanj od raznih zdravnikov in privatnikov, kateri jamčijo za dober uspeh. Bomboni so jako lahko zaužitni in okusni. Zavočki so po 20 ali 40 vin., doze po 60 vin. Dobiva se v lekarnah pri G. Cristofolletti, c. kr. dvorni dobavitelj, L. Glinbich, C. B. Pontoni, Ruggiero Kürner A. de Gironcoli, v mirodilnici A. Mazzoli, v lekarnah: Jurij Hus v Vipavi, L. Karschen v Ajelu in Maks Kozower v Ajdovščini.

Lekarnarja A. THIERRY-ja BALSAMI

Samo pravi z zeleno redoynico kot varstveno znamko.

Proti vsakemu ponarejanju, posnemanju in zopetni prodaji drugih balzamov pod dvomljivo znamko, se sodnijsko postopa in strogo kaznuje. Nedvomljivo zdravstvenega učinka pri vseh obolelostih sopilnih organov, kašlju, bruhanju, hripavosti, bolečinah v prsih, na pljučih, specijelnih pri influenci, obolelosti na želodcu, vnetju jeter in ledic, slabi prebavi, zaprtju, zobobolu in obolesti v ustih, trganju po udih, pri opeklinah, izpuščajih itd. je edino imenovani balzam 12/2 ali 4/1 1 vel. posebna steklenica K 5/8

Lekarnarja A. THIERRY-JA

samo pravo CENTIFOLJINO MAZILLO

zanesljivo gotovega učinka tudi pri starih ranah pri opeklinah, oteklosti, ponesrečenju in vnetju gnojivih, odstrani iz trupla vse tuje tvarine in prepreči večkrat nepotrebne operacije. Zdravilno tudi pri zastarelih ranah itd. 2 škatlji 8/60.

ZALOGA: Lekarna pri Angelju varha A. Thierry-ja Pregrada pri Rogatcu.

Dobi se po lekarnah. — Na debelo po med. mirodilnicah.

Dobro krepilo za želodčno slabost

in za one, ki so se prehladili ali prenašali ali si nakopali z zaužitjem slabih, za prebavo težkih, prevročih ali premrzlih jedi, neprijetnosti v želodcu, kakor katar, krče, bolečine, napihnjenost itd.

je dr. Engel-nov „BALDRIANUM“.

„Baldrianum“ se izkaže pri takih neprijetnostih, dokler niso še razvite, kot dobro želodčno vino z izvrstna vspehom in zabranjuje tudi slabe posledice, kakor nervoziteto, nespečnost, omotico, stisko itd.

Vsled njegovih sestavin, ki so samoško vino z metovilnimi kapljicami, malinovec in črešnjevce, vpliva „Baldrianum“ tudi pospešujoče pri zaprtju in zajedno krepilno na cel človeški organizem.

Dr. Engel-nov „BALDRIANUM“ ne vsebuje nikakih škodljivih sestavin ter ga lahko prenašajo slabotne osebe in otroci tudi pri daljšem uživanju. Najboljše je, če se ga zavzije zjutraj na tešče ali pa zvečer predno se gre spat eno čajico kakor za likerje. Za otroke in slabotne osebe se razredči.

„BALDRIANUM“

z vročo vodo ter se mu pridene nekaj sladkorja.

Dr. Engel-nov „Baldrianum“

se dobiva v steklenicah po 3 in 4 K v vseh lekarnah, mirodilnicah in boljših prodajalnah jestvin Gorisko-Gradišanske.

V Gorici, Korminu, Gradišču, Romansu, Ajelu, Campolongo, Rankah, Trziču, Ajdovščini, Gor. Idriji, Tolminu, analu, Čedadu, Vidmu, l'almi, Čerwinjanu, Ogleju itd. se dobi v lekarnah.

Tudi pošiljajo goriške lekarne dr. Engel-nov „Baldrianum“ po izvornih cenah v vse kraje Avstro-Ogrske.

Svari se pred ponarejanjem!

Zahtevajte izrecno

Dr. Engel-nov „Baldrianum“.

Senzacijonelna prilika!

imit. angleško blago za lepe kostume.

Uljudno naznanjava, da sva prevzela od velike brnske tovarne prodajo imit. angleškega blaga ter oddajava

za 1 kompletno obleko dovolj blaga za samo

kron 13.50

z lepim baržunastim ali pa svilenim okrasom v novomodnih barvah.

Ker je blago res krasno in čudovito po ceni, priporočava, da si nabavite takoj 1 coupon, ki zadostuje za kompletno obleko z okraski vred samo za

K 13.50.

Da je blago res dobro in lepo služi to v dokaz, da vzameva vsaki čas neugajajoče nazaj ter vrneva denar ali pa drugo blago.

Razpošiljateljstva tvrdka

Pregrad & Černetić

Gorica — Trgovski dom

1 Coupon samo K 13.50 imit. angl. sukno.

Naročite takoj!

A. vd. Berini

Gorica, Šolska ulica št. 2.

velika zaloga

oljkinega olja

prve vrste

najboljših vrst iz Istre, Dalmacije, Molfette, Bari in Nicosie

in prodajo na drobno in debelo.

Prodaja na drobno: Kron — 96, 104, 112, 120, 123, 136, 144, 160, 180, 200, 240, za luči po 72 vin.

Na debelo cene ugodne.

Posilja poštnine prosto na dom. Posodo se pušča kupcu do popolne uporabe olja; po uporabi se spet zameni s polno.

Pravi vinski kis in navaden. Zaloga mila in sveč.

Cene zmerne.

Iv. Znidarčič & dr.

stavb. tvrdka

Gorici, Via Mattioli.

Izdeluje vsakovrstne načrte, stat. račune, sprejema stavbinska dela vseh vrst, izdeluje tudi Westfal.-stropce patent. v vseh avstrijskih mestih št. 27221.

Lastnina Westfal.-stropi za vsa stavbarska dela brez zadržanja pri zidanju, nizke konstrukcije, z ravnim stropom zavarovanim proti ognju, ki izolirajo vsako šumenje in ropotanje, prihranitev železnih nosilcev, železnih vezi in vijakov. Ceneji kakor vsi drugi masivni stropi.

Pojasnila, stat. računi in proračuni brezplačno.

Izdeluje enodružinske hiše po sistemu votli blok, ki je najtrpežnejše zidovje, ki vzdržuje suha stanovanja z vedno isto temperaturo. Ceneje kakor vsi drugi sistemi.

BREZ

balanja se lahko reče, da so pristni

PALMA

gumišev

PODPETNIKI

najvažnejši del moderne higijene. Oni omogočajo tiho in lahko hojo, varujejo mišice in odgovarjajo v vsakem obziru največjim zahtevam. Ako nosimo palma, nimamo s tem

nitni vinarja

več stroškov nasprotno, s tem prihranimo. Palma podpetniki so neprekosljivi, kdor ljubi svoje zdravje

koraka z moderno higijeno.

Podružnica

„Ljubljanske kreditne banke“

— se bavi z vsemi v bančno stroko spadajočimi posli. — Vloge na knjižice obrestuje po 4¹/₂%, vloge v tekočem računu po dogovoru.

V GORICI

— Delniška glavnica K 8.000.000. —

Centrala v Ljubljani.

— Rezervni zaklad K 800.000. —

PODRUŽNICE: Celovec, Gorica, Sarajevo, Split, Trst.